

podvod, zabývati se ještě otázkou, zda skutková podstata krádeže ani proto není daná, že proud (elektrická energie) není věcí movitou ve smyslu trestního zákona, kterážto otázka vzhledem na to, že ani přírodní věda dosud povahy elektrického proudu spolehlivě neřešila, jest spornou i v oboru právnictví, pokud zákon jí výslovně neřeší, jako na př. německý zákon z 9. dubna 1900 ř. z. str. 288 »betreffend die Bestrafung der Entziehung elektrischer Arbeit«. Nejde tudíž v tomto případě o krádež; vykazujel čin obžalovaného veškeré známky skutkové podstaty podvodu. Rozdíl ten není prakticky bez významu, ježto pro obžalovaného bezpochyby odsouzení pro krádež bylo by nepříznivějším, což vysvítá již z toho, že dvojité předchozí potrestání, byť i jen pro přestupek krádeže, jest již kvalifikací pro potrestání nové krádeže jako zločin. Ježto tudíž již z toho, co shora bylo uvedeno, jest patrné, že soud nalézací vycházel z nesprávného právního názoru a proto potřebných skutkových zjištění neučinil, není třeba zabývati se ostatními důvody zmatečnosti rovněž ve stížnosti uplatňovanými; bylo proto rozsudek zrušiti jako zmatečný již z důvodu čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. a věc vzhledem ku škodě nedosahující výši ke kvalifikaci jako zločin zákonem vyžádané vrátiti nyní příslušnému okresnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Čís. 1892.

Jde o podvod podle Šu 201 a) tr. zák., nikoliv zpronevěru, odstranil-li pachatel poškozeným mu svěřené směnky jakožto průvodní prostředek k vymáhání pohledávky poškozeného.

Směnky vystavené na starých rakouských blanketech jsou platnými směnkami.

(Rozh. ze dne 7. února 1925, Zm I 343/24).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Litoměřicích ze dne 8. dubna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 203 tr. zák. a zločinem zpronevěry podle §§ 183, 184 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první instance, by ji znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto

důvodů:

Proti odsuzujícímu výroku pro zločin zpronevěry uplatňuje zmateční stížnost důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. S hlediska druhého zmateku čís. 9 a) (správně 10) Šu 281 tr. ř. dlužno ji přiznati částečně oprávnění. Nelze souhlasiti s obsahem zmateční stížnosti, pokud se snaží dovoditi, že nelze mluvit o skutkové podstatě zpronevěry a) proto, že prý směnky, odevzdané obžalovanému, nemají vůbec majetkové hodnoty, že jsou bezcenné a nezpůsobilé, tvořiti předmět onoho deliktu, ježto prý z dopisu Dra B-a, zástupce poškozeného Viléma L-a, jest patrné, že pohledávka, těmito směnkami doložená, nebyla přihlášena k soupisu podle zákona ze dne 25. února 1919, čís. 84 sb. z. a n. a prov.

nař. ze dne 10. dubna 1919, čís. 185 sb. z. a n. a tudíž prý dopadla ve prospěch státu a že proto z činu obžalovaného (nevydání nových směnek L-ovi) tomuto nevzešla škoda, b) proto, že prý ony směnky lze pokládati za statek svěřený obžalovanému jen do té doby, dokud je měl v držení; od toho okamžiku, kdy je odevzdal (se svolením L-ovým) manželům W-ovým, stíhá prý trestná zodpovědnost za jejich zatajení, zadržení, po případě zničení, výhradně tyto manžele, obžalovaný prý má pouze civilněprávní závazek vrátiti směnky. Ad a) Soud nezjistil, že směnečné pohledávky, o něž jde, propadly ve prospěch státu; z dopisu Dra B-a neplyne, že nebyly vůbec ani dodatečně přihlášeny k soupisu, jak připouští nařízení ze dne 12. srpna 1919, čís. 178 sb. z. a n., jímž bylo zmocněno ministerstvo financí, aby povolilo soupis i po lhůtě v Šu 5 zákona čís. 84/19 stanovené a opětovně prodlužované (srov. nař. čís. 185/1919, čís. 478/19). Poněvadž obžalovaný neučinil žádných návrhů v tomto směru, neměl prvý soud příčiny dále se věci zabývat. Ad b) Také v této části jest provedena zmateční stížnost proti zákonu, nevycházejíc z obsahu rozsudku, který zjišťuje, že Vilém L. odevzdal obžalovanému obě směnky a tento je od něho přijal s výslovným závazkem, že vyhotoví nové směnky na československých blanketech, opatří je podpisem svým jako směnečného dlužníka a podpisem tchána a tchýně jako rukojmí a v nejkratší době je vrátí směnečnému věřiteli, že však tohoto závazku nesplnil a směnky si podržel a manželům W-ovým jich vůbec k podpisu neposlal.

Správná jest však další námitka zmateční stížnosti, že činností obžalovaného nebyla odňata hodnota, na kterou směnky znějí, nýbrž toliko průvodní prostředek. Při správném posuzování věci dlužno ponechat stranou otázku, zda trvá dále pohledávka Viléma L-a a zda může býti soudně vymáhána a s jakým úspěchem. Rozhodným jest, že Vilém L. měl v obou směnkách účinný průvodní prostředek k vymáhání svých pohledávek a že jej, jak rozsudek zjišťuje, obžalovaný odstranil, zřejmě v úmyslu, by L-a poškodil. Tuto činnost dlužno však posuzovati podle zvláštního ustanovení Šu 201 a) tr. zák., nikoliv podle všeobecného předpisu Šu 183 tr. zák. Poškození směnečného věřitele záleží právě v tom, že mu odstraněním směnek bylo stíženo, po případě znemožněno úspěšné vymáhání směnečných pohledávek jak na směnečném dlužníkovi tak na rukojmích, kteří přirozeně trvání svých závazků mohou ve sporu popírati. Budiž tu proti opačným vývodům zmateční stížnosti podotčeno, že směnky, o něž se jedná, přes to že byly vystaveny na starých rakouských blanketech, které byly vzaty nařízením vlády ze dne 28. července 1921, čís. 264 sb. z. a n. z oběhu, nepozbyly platnosti jako směnky, poněvadž § 4 tohoto nařízení stanoví výslovně, že bude-li těchto blanketů použito, bude to pokládáno za nesplnění zákonné kolkové povinnosti a bude to mítí v zápětí zákonem (poplatkovým) stanovené důsledky. Tato okolnost je důležitá pro posouzení výše škody, k níž směřoval úmysl pachatelův a která z jeho činnosti skutečně vzešla. Platná směnka, umožňující vymáhání pohledávky řízným způsobem podle práva směnečného, má zajisté jako průvodní prostředek větší majetkovou hodnotu než směnka neplatná a nezpůsobilá k uplatňování směnečnoprávních nároků, mající povahu a hodnotu pouhého písemného dluhopisu. První soud tedy nesprávně posoudil věc, podřadiv jednání obžalovaného pod zákonné usta-

novení, jež se naň nevztahuje. Tím zavinil zmatek rozsudku podle čís. 10 Šu 281 tr. ř. Jednáť se tu o odstranění po případě potlačení směnečné listiny, která pachateli nenáleží, čímž měla býti Vilému L-ovi způsobena škoda, t. j. odňat průvod, tedy o případ zvláštního podvodu podle Šu 201 a) tr. zák., při čemž jsou všeobecné pojmové znaky listivého jednání i uvedení v omyl nahrazeny momenty zvláštními. Poněvadž se prvý soud věci s tohoto hlediska nezabýval a rozsudek neobsahuje výroku o subjektivní vině obžalovaného, ani v tom směru, zda jednal v úmyslu podvodném, ani k jaké škodě jeho úmysl směřoval, nelze rozhodnouti ve věci samé, a nutno vrátiti věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. Při novém přelíčení bude povinností prvního soudu, by přihlížel také k okolnosti, na niž poukazuje zmateční stížnost s hlediska neúplnosti rozsudku podle čís. 5 Šu 281 tr. ř., že Jiří W. podle exekučního spisu udal exekučnímu orgánu, že směnky vrátil, poněvadž tato okolnost by musila míti význam pro otázku, potlačil-li a odstranil-li směnky obžalovaný sám, jak zjišťuje rozsudek, nebo někdo třetí po případě s vědomím a spolupůsobením obžalovaného.

Čís. 1893.

Vedoucího státního zástupce dlužno považovati za »vrchnost« ve smyslu Šu 187 tr. zák. bez rozdílu, jakým způsobem a při jaké příležitosti se dozvěděl o trestném činu a pachateli.

Zpronevěra (§ 181 tr. zák.) úředního paušálu úředníkem státního zastupitelství.

Padělání veřejné listiny k zakrytí zpronevěry není podvodem podle Šu 199 d) tr. zák., ovšem ale přestupkem Šu 320 f) tr. zák., bylo-li jí použito.

(Rozh. ze dne 9. února 1925, Zm I 803/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 29. října 1924, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle Šu 181 tr. zák. a podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin podvodu podle §§ 197, 199 d) tr. zák., vyhověl však zmateční stížnosti státního zastupitelství, zrušil napadený rozsudek v sprostňující části a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti obžalovaného, uplatňující jedine důvod zmatečnosti čís. 9 b) Šu 281 tr. ř., pro právně prý pochybené řešení otázky, zda jsou zde dány podmínky důvodu trestnosti obžalovaného vylučujícího, totiž účinné lítosti, nelze přiznati oprávnění. Pokud tvrdí na odůvodněnou této námitky, že nalézací soud nereprodukuje prý závažné části výpovědi svědka K-a, totiž, že udal, že přichází v úvahu jako poškozený on sám, že narovnání o náhradě škody s obžalovaným ujednal